

[Lasse Budtz]

men også på de fleste andre områder. Mange amerikanske eksperter tvivler da også på denne påstands rigtighed, og det gør man også i Europa.

Under disse omstændigheder – og mange flere motiveringer kan føjes til – må socialdemokratiet være imod enhver dansk forbindelse med SDI og enhver dansk opbakning bag stjernekrigsprojekterne. Vi håber meget, at regeringen omsider er nået frem til samme holdning, for denne holdning er flertallets, og reglerne i dette parlament siger helt klart, at det er regeringens opgave at rette sig efter denne flertalsholdning.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg vil gerne først tage stilling til det formelle spørgsmål, om dagsordenen af 26. marts 1985 krævede, at Danmark tog et formelt forbehold over for den seneste NATO-communicétekst, og derefter vende mig til andre aspekter af den sag, vi her beskæftiger os med.

Hvad angår det formelle, kan mit svar være ganske kort. Således som dagsordenen er formuleret, fandt vi det hverken påkrævet eller i øvrigt hensigtsmæssigt, at Danmark som eneste NATO-land ved den lejlighed skulle tage forbehold i form af en såkaldt fodnote til det omtalte pressecommunicé. Dette gav jeg udtryk for offentligt allerede den 27. marts, ligesom jeg bekræftede, at forsvarsministeren under mødet over for sine kolleger gjorde rede for indholdet af dagsordenen af 26. marts. Både vore allierede og offentligheden var således fuldt orienterede om den danske holdning.

I forsvarsministerens indlæg på NATO-mødet, som vel at mærke blev holdt inden forespørgselsdebatten i tinget, udtalte forsvarsministeren, at den danske regerings holdning var, at et våbenkapløb i rummet skulle undgås, at ABM-traktaten skulle overholdes for at sikre, at udvikling, afprøvning og udplacering af forsvarssystemer i det ydre rum ikke fandt sted, således at et våbenkapløb mellem defensive og offensive systemer kunne forhindres, og at de to forhandlingsparter, uanset at forskningsaktiviteter nok ikke kunne kontrolleres, skulle søge at undgå, at deres forskningsprogrammer antog sådanne dimensioner og udviklede sig i en så-

dan retning, at et våbenkapløb vedrørende rumbaserede våben alligevel kom i gang.

Den næste morgen, da dagsordensteksten forelå, orienterede først vor ambassadør ved NATO sine kolleger om indholdet af dagsordenen. Under den efterfølgende ministersamling samme dag gennemgik forsvarsministeren folketingets dagsorden og foranledigede, at communicéteksten blev ændret på flere punkter. Det anser jeg for meget væsentligt for os. Regeringen arbejdede dermed aktivt for de i dagsordenen nedlagte synspunkter. Hvis vi havde tilkendegivet, at vi under alle omstændigheder måtte kræve en fodnote, ville vi i øvrigt næppe have kunnet få dansk indflydelse på teksten.

Dagsordenen udtaler, at Danmark er imod placering af våben i det ydre rum. Communiquéet tog ikke stilling til dette spørgsmål, men forsvarsministeren præciserede denne danske holdning.

Dagsordenen udtaler dernæst, at Danmark er imod deltagelse i udforskning og udvikling af rumvåben. Ifølge communiquéet tager man med tak imod den amerikanske regerings tilbud om at overveje deltagelse i forskningsprogrammet. Det skyldes bl.a. en dansk indsats, at ministrene alene takker for tilbudet om at overveje at deltage/ikke at deltage. Andet ligger der ikke i disse ord. Jeg vil i øvrigt gerne tilkendegive klart, at Danmark agter at sige nej tak til det amerikanske tilbud om dansk deltagelse i forskningen.

Dagsordenen udtaler videre, at Danmark er tilhænger af bevarelsen og overholdelsen af ABM-traktaten. Som jeg refererede for lidt siden, var dette et hovedsynspunkt i forsvarsministerens indlæg. Bl.a. på dansk foranledning genfindes dette synspunkt i communiquéet.

For det fjerde udtaler dagsordenen, at Danmark støtter en ny traktat mellem Øst og Vest, der hindrer en militarisering af rummet. Efter forsvarsministerens tale på NATO-mødet var ingen i tvivl om den danske holdning på dette område.

De danske synspunkter omkring SDI er således klart præciseret i NATO, dels gennem forsvarsministerens indlæg inden folketingsdebatten, dels ved den senere redegørelse for dagsordenens indhold efter dens vedtagelse, og det ville ikke være rigtigt at sige, at vi ikke har påvirket den omtalte communiquétekst. Tværtimod, vi har netop påvirket